

A személyi jövedelemadó bevallással kapcsolatban gyakran feltett kérdések

A 2016-os adóévre vonatkozó személyi jövedelemadó bevallási kötelezettség teljesítéséhez 3 lehetőséget kínál a jogszabály. A korábbi évekből már jól ismert munkáltatói adómegállapítás és az adóhatóság közreműködése nélkül elkészített bevallás mellett az idei évtől kezdődően egy teljesen új forma is elérhetővé válik az adózók számára: az adóhatóság által elkészített bevallási tervezet felhasználásával is elkészíthetik adóbevallásukat.

A tavalyi évben bevezetett bevallási nyilatkozat, valamint az évek óta alkalmazott egyszerűsített bevallás okafogyottá vált, ezért nem nyújtható be, hiszen az adóhatóság már külön kérés nélkül is elkészíti a bevallási tervezetet a magánszemélyek jelentős részének.

Írásunkban számba vesszük az adózóktól, könyvelőktől e témában érkezett kérdéseket és az ezekre adott válaszokat, a könnyebb áttekinthetőség kedvéért kérdés-válasz formában.

Mi a teendője annak a magánszemélynek, aki szeretné, hogy az adóhatóság készítse el számára a bevallást? Melyik nyomtatványt kell kitölteni és milyen határidővel?

A bevallási tervezet elkészítését nem kell külön kérelmezni, az adóhatóság elkészíti azt mindenkinek, kivéve a jogszabályban meghatározott azon adózókat, akik önmaguk kötelesek bevallásuk elkészítésére. Az ügyfélkapuval rendelkezők 2017. március 15-től tekinthetik meg a bevallási tervezetet az ügyfélkapun keresztül. Akik nem rendelkeznek ügyfélkapuval, ám szeretnék a tervezetben szereplő adatokat megismerni, kérhetik a bevallási tervezet papír alapon történő megküldését. Hasznos lehet azonban akár március 15-ét követően is ügyfélkaput nyitni, mert ebben az esetben az erre a célra kialakított internetes felületen az elkészített tervezet láthatóvá, ezáltal szükség esetén könnyedén kiegészíthetővé, javíthatóvá és jóváhagyhatóvá is válik.

Hol lehet egyszerűen és gyorsan ügyfélkaput nyitni?

Ügyfélkapu létesítésre az állami adóhatóság központi ügyfélszolgálatain, Budapest Főváros Kormányhivatala Központi Okmányirodájában, a fővárosi és megyei kormányhivataloknál, ezek járási hivatalainál, a Magyar Posta Zrt. hivatalaiban, valamint Magyarország diplomáciai és konzuli képviseletein van lehetőség.

Hogyan lehet a papír alapú bevallási tervezetet megkapni?

Papír alapú bevallási tervezet március 16-ig a következő módokon igényelhető:

- SMS-ben a 06-70/717-7878 telefonszámon az adózó adóazonosító jelének és születési dátumának közlésével (az üzenetet a következő formában kell elküldeni: SZJA(szóköz)ADÓAZONOSÍTÓJEL(szóköz)ÉÉÉÉHHNN),
- a NAV honlapján elérhető űrlapon keresztül (www.nav.gov.hu/eszja/eszja),
- a NAV telefonos Ügyféltájékoztató és Ügyintéző Rendszerén (telefonszám: 40/20-21-22) keresztül, melynek használatához ügyfélaazonosító szám szükséges, amit a TEL elnevezésű adatlap kitöltésével és beküldésével lehet igényelni,
- a NAV Általános Tájékoztató Rendszerén keresztül (telefonszám:40/42-42-42),
- postai úton kötetlen levél formájában,
- postai úton a BEVTERVK elnevezésű formanyomtatványon, amely a NAV honlapjának Nyomtatványkitöltő programok menüpontjából letölthető és kinyomtatható,
- személyesen a NAV bármely ügyfélszolgálatán, illetőségtől függetlenül.

A kért bevallási tervezetet a magánszemély a NAV nyilvántartásában szereplő címére 2017. május 2-ig kapja meg postán.

Március 16-át követően az ügyfélszolgálatokon lesz lehetőség kérni az elkészült bevallási tervezet kinyomtatását.

Hivatalból azon adózók számára kerül megküldésre a papír alapú tervezet, akik nem rendelkeznek ügyfélkapuval és bevallási tervezetük valamilyen ellentmondással érintett, vagy visszaigényelhető/befizetendő adót tartalmaz, pótlékmentes részletfizetés feltételei teljesülnek, a kontroll adatszolgáltatások alapján az adózó több önkéntes pénztár felé is rendelkezhet.

Hova küldi az adóhatóság a papír alapú tervezetet? Van-e lehetőség egy tetszőlegesen megadott címre kérni a kipoztázást?

Az adóhatóság a bevallási tervezetet elsődlegesen a NAV nyilvántartásában szereplő levelezési címre, ennek hiányában tartózkodási helyre, amennyiben ilyen nincs, az állandó lakóhelyre postázza. Azon adózók részére, akik fentiek közül egyikkel sem rendelkeznek, a tervezet a korábbi bevallásban szereplő címükre kerül kipoztázásra. Nincs lehetőség egy szabadon megadott, fentiektől eltérő címre kérni a tervezetet. Amennyiben az adózó nem tud gondoskodni a fenti címeken a tervezetet átvételéről, megoldás lehet az ügyfélkapu nyitása, vagy a 17T34-es nyomtatványon egy új levelezési cím bejelentése.

Kaphatnak-e papír alapon bevallási tervezetet azok, akik rendelkeznek ügyfélkapuval, de nem használják?

Ezen adózoói kör március 15-ét követően az ügyfélszolgálaton kérheti a bevallási tervezet kinyomtatását. Tekintettel arra, hogy mind a megtekintés, mind a tervezet kiegészítése, javítása, módosítása az ügyfélkapu használatával a legegyszerűbb, célszerű megújítani az ügyfélkapus hozzáférést.

Kötelesek az adózók megvárni az adóhatóság által készített bevallási tervezetet?

Aki saját maga szeretné elkészíteni a személyi jövedelemadó bevallását, az továbbra is megteheti akár március 15. előtt is. A 16SZJA bevallás a NAV honlapján elérhető, a bevallási tervezetet nem szükséges megvárni.

Kinek nem készül bevallási tervezet?

Nem készül bevallási tervezet az egyéni vállalkozók, mezőgazdasági őstermelők valamint az általános forgalmi adó

fizetésére kötelezett magánszemélyek számára, továbbá azok számára sem, akikről nem érkezett az adóév vonatkozásában havi adó-és járulékbevallás, kontrolladat-szolgáltatás az adóhatóság felé. Annak a magánszemélynek sem készíti el az adóhatóság a bevallási tervezetet, aki munkáltatói adómegállapítást kért.

Készül-e bevallási tervezet annak a magánszemélynek, aki 2017. január 1-jét követően indította egyéni vállalkozását, vagy egyéni vállalkozó volt ugyan, de tevékenységét egész évben szüneteltette?

Az adóhatóság azt vizsgálja, hogy 2016. évben folytatott-e a magánszemély akár 1 napig is egyéni vállalkozói tevékenységet, ha igen, adóbevallási tervezetet nem készít. Ha az egyéni vállalkozó a tevékenységét a 2016. év minden napján szüneteltette, számára az adóhatóság elkészíti a bevallási tervezetet. Bevallási tervezet készül továbbá annak az adózónak, aki 2016. december 31-ét követően vált egyéni vállalkozóvá.

Áfa fizetésére kötelezett magánszemély, aki bérbeadásra váltotta ki az adószámot, de nem volt bérbeadásból jövedelme 2016-ban. Készül-e részére bevallási tervezet?

A magánszemély számára adóbevallási tervezet nem készül, tekintettel arra, hogy az adószámot magánszemélyek esetében a tevékenység szüneteltetésére nincs mód úgy, mint az egyéni vállalkozóknál. Ha a magánszemély tevékenységét ténylegesen nem folytatja, de az adószáma él, és áfában adókötelessé tette a bérbeadást (áfa fizetésére kötelezett), a személyi jövedelemadó bevallás benyújtására nyitva álló határidő az ő esetében február 25-e (2017. évben február 27.), tehát számára bevallási tervezet már nem készül.

Kap-e bevallási tervezetet, akinek nem volt 2016-os évben bevallásköteles jövedelme? Készül-e „nullás” tervezet?

Azon magánszemélyek számára, akikre vonatkozóan az adóhatóság nem rendelkezik jövedelemadattal – azaz nem érkezik rájuk vonatkozóan havi adó-és járulékbevallás és kontroll-adatszolgáltatás sem –, bevallási tervezet sem készül.

Ingatlan bérbeadásból származott jövedelme az adózónak, szerepel-e ez a bevallási tervezetben?

Abban az esetben, ha kifizetőnek történik a bérbeadás, úgy az adóelőleg megállapításánál figyelembe vett adatok szerepelni fognak a tervezetben. Tekintettel arra, hogy év közben maximum 50 százalékos költséghányad vehető figyelembe, így abban az esetben, ha ennél több költsége merült fel a bérbeadónak, előfordulhat, hogy módosítania szükséges a feltüntetett adatokat. (A bevallási tervezetet abban az esetben is módosítani szükséges, ha az adózó a kifizetőnek korábban nem adott adóelőleg-nyilatkozatot, vagy 10 százalékos költséghányadról nyilatkozott, de tételes költségelszámolással kíván élni.) Jellemző azonban, hogy nem kifizető, hanem magánszemély részére történik a bérbeadás, ilyenkor – kontrolladat nem lévén – nem tudja az adóhatóság az ebből származó jövedelmet feltüntetni a tervezetben. Ebben az esetben, amennyiben más jövedelme is volt az adózónak és készül számára tervezet, annak kiegészítése szükséges, amennyiben pedig nem volt más jövedelme, úgy tervezet nem készül, önadózás útján kell bevallási kötelezettségének eleget tennie.

Mi a teendő, miután megkapta az adózó a bevallási tervezetet?

A bevallási tervezetben szereplő adatokat 2017. május 22-ig lehet ellenőrizni, javítani, kiegészíteni, jóváhagyni. Lényeges azonban, hogy a bevallási tervezet abban az esetben is bevallássá válhat, ha az adózó arra nem reagál, nem hagyja jóvá, vagy akár meg sem nézi a tervezetet. Megjegyezni kívánjuk, hogy ha az adózó május 22-ig az adóhatóság közreműködése nélkül, vagy munkáltatói adómegállapítás igénybevételével eleget tesz a bevallási kötelezettségének, nem válik érvényes bevallássá a tervezet. Amennyiben a tervezetet javítása, kiegészítése válik szükségessé, a legegyszerűbb ezt az ügyfélkapun keresztül elérhető internetes felületen megtenni.

A papír alapú bevallási tervezetbe az adózó nem írhat bele. Ügyfélkapu hiányában konkrét feltételeknek megfelelő esetekben – ha hibátlan, ellentmondással nem érintett a tervezet, azonban az adóhatóság még valamilyen meghatározott adatközlést vár –

május 2-ig a bevallási tervezettel együtt kiegészítő nyilatkozat (16SZJAK) kerül megküldésre az adózó részére. Ilyen pótlólagos adatközlés szükséges például az alábbi esetekben:

- adott a részletfizetés lehetősége, ilyenkor ugyanis nyilatkozhat a magánszemély, hogy kíván-e élni vele;
- a tervezet visszaigényelhető adót tartalmaz, emiatt meg kell jelölni a bankszámlaszámot, vagy postacímét, ahová a kiutalást kéri;
- több önkéntes pénztár felé is rendelkezhet, és nyilatkoznia szükséges, hogy melyik pénztárhoz kéri az utalást.

Ezen pótlólagos adatközlésre az ügyfélszolgálatokon, valamint előzetesen igényelt telefonos azonosító (PIN-kód) birtokában a NAV Ügyfélértékelő és Ügyintéző Rendszerén (NAV ÜCC, telefonszám: 40/20-21-22) keresztül is van mód.

Amennyiben a tervezet valamilyen ellentmondással érintett – például ugyanarra a gyermekre a szülők együttesen több családi kedvezményt vettek igénybe az adóév során, mint amennyi jár –, úgy a 16SZJAK jelű nyomtatvány nem kerül megküldésre, ilyenkor a tervezet papír alapon jogszerűen csak a 16SZJA bevallás benyújtásával javítható.

Mikor áll be az adózók fizetési kötelezettsége, illetve mikor nyílik meg a joga a visszaigényléshez? Hogyan fognak értesülni róla?

A befizetési kötelezettséget május 22-ig kell teljesíteni, a visszaigényelt pénzösszeget pedig a bevallási tervezet jóváhagyásától számított 30 napon belül utalja ki az adóhatóság. (Amennyiben nem történik külön jóváhagyás, úgy május 22-én válik érvényes bevallássá válik a tervezet, ettől az időponttól kell számítani a 30 napos kiutalási határidőt.) A NAV május 2-ig értesítést küld a befizetendő vagy visszaigényelhető adó összegéről azoknak az ügyfélkapuval rendelkező adózóknak, akik bevallási tervezetüket nem javították, vagy nem egészítették ki. Az adóhatóság postán küld értesítést azoknak az ügyfélkapuval nem rendelkező magánszemélyeknek is, akiknek visszatérítendő vagy befizetendő adójuk keletkezett, és március 15-ig nem kértek papíralapú bevallási tervezetet, vagy bevallási kötelezettségüket más módon nem teljesítették.

Visszaigénylés esetén elengedhetetlen a bankszámlaszám, vagy a postacím közlése, ellenkező esetben az összeg

az adózó adófolyószámláján marad, ahonnan elévülési időn belül a '17-es nyomtatványon kérhető ki a későbbiek során.

Mi a teendő akkor, ha az adózó önhibáján kívül nem áll rendelkezésére minden igazolás a bevallás benyújtásához?

Az adóévet követő év május 20-ig (idén május 22-ig) bejelentést kell tennie az adózónak az adóhatóság felé arról, ha önhibáján kívül nem tudja elkészíteni az adóbevallási tervezet felhasználásával a személyi jövedelemadó bevallását. Ebben az esetben a tervezet május 22. napján nem válik az adózó bevallásává, a magánszemély pedig november 20. napjáig bevallási késedelem miatt nem bírságozható. Az adózó a bejelentéshez kapcsolódó adóbevallási kötelezettségét a bevallási késedelmet kimentő igazolási kérelemmel egyidejűleg teljesíti.

A személyi kedvezményt tartalmazni fogja-e a bevallási tervezet?

Abban az esetben, ha év közben az adóelőleg megállapítása során már kérte a kifizetőtől az adózó a személyi kedvezmény igénybevételét, akkor szerepelni fog a bevallási tervezeten is. Amennyiben nem kérte, úgy a bevallási tervezet nem fogja azt tartalmazni, azonban természetesen kiegészíthető vele.

Önkéntes pénztári rendelkezés fog-e szerepelni a tervezeten?

A bevallási tervezet az önkéntes pénztári rendelkező nyilatkozatot is tartalmazni fogja., azonban több rendelkezésre jogosító önkéntes pénztári tagság esetén az adózó közreműködése válik szükségessé. Az adózó 2017. május 22-ig jelölheti meg, hogy melyik pénztárhoz kéri a kiutalást. Az összeg kiutalására a tervezet kiegészítésétől számított 30 napon belül kerül sor. Ha az adózó ügyfélkapuval rendelkezik, akkor a NAV honlapjáról elérhető internetes kitöltő felületen jelölheti meg azt a pénztárat, ahová a kiutalást kéri.

A papír alapú bevallási tervezet adataiban javítani nem lehet, azonban ha az adóhatóság nyilvántartása szerint több önkéntes pénztári tagsággal rendelkezik az adózó, úgy az ellentmondást nem tartalmazó bevallási tervezet-höz 16SZJAK elnevezésű – kiegészítő – nyomtatványt csa-

tolnak, melyen megjelölhető az a pénztár, ahová az utalást kéri.

Ha az ügyfélkapuval nem rendelkező adózó a papír alapon megküldött bevallási tervezetet javítani, kiegészíteni kívánja, ezt a 16SZJA nyomtatvány kitöltésével teheti meg, amelyen az utalást fogadó önkéntes pénztárt is megjelölheti. Az üres nyomtatvány 2017. március 15-e után a NAV honlapjáról elérhető internetes felületen is megtalálható, melyet teljes körű kitöltést követően az adózónak ki kell nyomtatnia és eljuttatnia az adóhatóság részére

Amennyiben bevallási tervezet útján tesz eleget az adózó bevallási kötelezettségének az adózó az 1+1%-os nyilatkozatot milyen módon teheti meg?

Az adózó az adójának 1+1%-áról az alábbi módokon rendelkezhet:

- bevallási tervezet online jóváhagyása esetén az elektronikus felületen,
- a 16EGYSZA jelű nyomtatványon (ügyfélkapun keresztül elektronikusan vagy postai úton illetve a NAV ügyfélszolgálatain személyesen) lezárt, adóazonosító jellel ellátott borítékban,
- a 16EGYSZA jelű nyomtatvány adattartalmával egyező nyilatkozási lapként, önállóan lezárt, adóazonosító jellel ellátott borítékban postai úton vagy a NAV ügyfélszolgálatain személyesen.

Fontos, hogy a május 22-i határidő jogvesztő. Ez azt jelenti, hogy ha ezt követően rendelkezik befizetett személyi jövedelemadója 1+1%-áról, a rendelkezése érvénytelen és késedelmét igazolási kérelemmel sem mentheti ki.

Abban az esetben, ha az adózó a bevallási kötelezettség teljesítésének ezen új formájával kíván élni, tartozik-e felelősséggel a bevallásában szereplő adatok helyességéért?

Az adóhatóság nem bevallást, hanem bevallási tervezetet készít. Az adózó felelőssége, hogy ezt megtekintse, amennyiben szükséges módosítsa, kiegészítse. A bevallási tervezet a jogkövetkezmények szempontjából a jóváhagyás időpontjától az adózó által benyújtott bevallásnak minősül., ha egyéb módon nem tesz eleget bevallási kötelezettségének. Ha az adózó a bevallási tervezetet nem tekinti meg, az május 22. napján ebben az esetben is a bevallásává válik.

Összességében elmondható, hogy igen kedvező lehetőséget kínál ettől az évtől kezdődően az adóhatóság, számos adózónak jelentősen csökkennek a bevallási kötelezettség miatti adminisztrációs terhei. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy ezen túl a magánszemélyeknek semmi teendője ne lenne a személyi jövedelemadó bevallással kapcsolatban. Tekintettel arra, hogy az adóhatóság által készített és bevallássá vált tervezet a jogkövetkezmé-

nyek szempontjából egyenértékűnek minősül azzal, mintha adózó maga készítette volna el a bevallását, annyit mindenkinek célszerű megtennie, hogy megtekinti a tervezetet, összeveti a rendelkezésére álló igazolásokkal, és átgondolja, hogy minden jövedelme feltüntetésre került-e, szerepel-e benne minden kedvezmény melynek érvényesítésére jogosult, és amelyek igénybevitelével szeretne élni vele.

HARKAI RÉKA